

ROMANIA

Expunere de motive

Proiect de Lege privind introducerea în curriculum național a disciplinei „Educație emoțională și nonviolență”

Prezenta inițiativă legislativă are ca scop introducerea în curriculumul național a disciplinei de bază dedicate dezvoltării competențelor emoționale, prevenirii violenței și cultivării empatiei în rândul elevilor.

Necesitatea acestei măsuri derivă din realitățile sociale tot mai îngrijorătoare din România, unde violența, agresivitatea verbală și lipsa autocontrolului emoțional afectează atât mediul familial, cât și cel școlar.

În ultimii ani, societatea românească se confruntă cu o creștere alarmantă a violenței, manifestată atât în spațiul public, cât și în mediul familial și școlar. Violența fizică, psihologică și verbală a devenit un fenomen tot mai vizibil, iar lipsa empatiei și a capacității de gestionare a emoțiilor afectează profund coeziunea socială și siguranța cetățenilor.

Un fenomen deosebit de grav îl constituie violența împotriva femeilor, care a atins cote îngrijorătoare. Tot mai frecvent, femeile sunt abuzate, amenințate sau chiar ucise în plină zi, în locuri publice, de către parteneri sau foști parteneri. Deși legislația s-a înăsprit, prin introducerea ordinului de protecție, extinderea competențelor poliției și înăsprirea pedepselor pentru agresori, aceste tragedii continuă să se repete.

Toate aceste măsuri legislative, oricât de necesare, sunt măsuri reactive. Ele intervin după ce violența a avut deja loc. Ceea ce lipsește este componenta preventivă, începută de la o vârstă fragedă, printr-o educație orientată spre respect, înțelegere, comunicare nonviolentă și autocontrol emoțional.

Educația, atât cea primită acasă, cât și cea de la școală, joacă un rol esențial în formarea unei societăți responsabile și empatice. Introducerea disciplinei de bază „Educație emoțională și nonviolență” în învățământul primar și gimnazial reprezintă o investiție fundamentală în viitor, în prevenirea violenței, în consolidarea sănătății emoționale a copiilor și în construirea unei culturi a respectului reciproc.

Conform datelor furnizate de Inspectoratul General al Poliției Române, în ultimii ani au fost înregistrate anual peste 60.000 de cazuri de violență domestică, dintre care aproximativ 80% au avut victime femei. Totodată, studiile realizate de UNICEF România și Salvați Copiii arată că peste 65% dintre elevi au fost expuși la forme de violență fizică sau verbală în școală, iar unul din trei copii declară că nu știe cum să reacționeze într-o situație conflictuală. Aceste date confirmă lipsa

ROMANIA

unei educații sistematice axate pe gestionarea emoțiilor, empatie și comunicare nonviolentă, elemente esențiale pentru prevenirea comportamentelor agresive.

Conform studiilor internaționale (CASEL, OCDE, UNESCO, OMS), programele de educație emoțională implementate în mediul școlar contribuie la dezvoltarea empatiei, la reducerea comportamentelor violente, la îmbunătățirea rezultatelor școlare și la creșterea stării de bine a elevilor. Aceste rezultate confirmă necesitatea introducerii unei discipline de educație emoțională și nonviolentă în sistemul de învățământ românesc.

Comisia Europeană, prin rapoartele și analizele din *Education and Training Monitor 2023* și *NESET – Strengthening Social and Emotional Education as a Core Curricular Area across the EU*, subliniază importanța integrării învățării socio-emoționale (Social and Emotional Learning – SEL) în curriculumul național de bază în educația elevilor și ca unul dintre elementele esențiale ale unei educații de calitate în Europa. Comisia recomandă statelor să includă aceste competente în mod sistematic, de bază, în ciclurile de învățământ.

Țări membre ale Uniunii Europene, precum Franța, Portugalia și Grecia, au introdus deja în curriculum discipline obligatorii sau module specifice dedicate dezvoltării competențelor emoționale, empatiei, comunicării nonviolente și respectului reciproc. Exemplele acestor state confirmă eficiența abordării educaționale orientate spre formarea caracterului, cooperare și prevenirea violenței.

Deși ordinul ministrului educației poate reglementa curriculumul, practica arată că măsurile lăsate la aprecierea unui ministru pot fi temporare sau insuficient implementate. Parlamentul, prin lege, poate garanta obligativitatea uniformă a disciplinei în toate unitățile școlare, la fel cum s-a procedat în cazul Legii 276/2021. Având în vedere creșterea violenței și recomandările internaționale, prevenirea acesteia prin educație devine o prioritate națională și europeană, care justifică reglementarea directă prin lege.

Prezenta propunere legislativă este în concordanță cu:

- Art. 29 și 32 din Constituția României, privind libertatea conștiinței și dreptul la educație;
- Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, care stabilește că învățământul are ca scop formarea integrată a personalității elevului și dezvoltarea competențelor socio-emoționale, civice și de comunicare, precum și cultivarea respectului, responsabilității și nonviolentei;
- Strategia Națională privind prevenirea și combaterea violenței domestice 2024–2028, care subliniază necesitatea intervenției educaționale timpurii pentru promovarea respectului, empatiei și prevenirii violenței;

ROMANIA

- Agenda ONU 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, Obiectivul 4 – „Asigurarea unei educații de calitate și echitabilă”.

Implementarea disciplinei „Educație emoțională și nonviolență” va avea efecte directe asupra:

- reducerii violenței școlare și domestice prin educație preventivă;
- creșterii nivelului de empatie și respect între elevi;
- scăderii cazurilor de bullying și hărțuire;
- formării unei generații capabile să gestioneze conflictele în mod pașnic și responsabil.

Impactul bugetar este minim, întrucât disciplina se poate implementa prin reorganizarea orarului școlar și formarea cadrelor didactice existente, utilizând fonduri europene disponibile prin PNRR – Componenta Educație și Programul Erasmus+.

Formarea emoțională a copiilor este la fel de importantă ca formarea lor intelectuală. Fiecare caz de violență, fiecare tragedie produsă din furie, frustrare sau lipsă de empatie ne arată că sistemul educațional trebuie să facă mai mult decât să transmită informații, trebuie să formeze caractere și conștiințe.

Prin adoptarea prezentei legi, vom face un pas concret spre o societate în care respectul, empatia și nonviolența nu mai sunt doar valori declarative, ci deprinderi învățate din copilărie.

Inițiator:

Deputat, Raisa Enachi

Coinițatorii

Proiectul de Lege privind introducerea în curriculum național a disciplinei „Educație emoțională și nonviolentă”

[illegible]